

Իրանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ նոր բախումներ են հասունանում

6 ՀՊԿՏԵՄԲԵՐ, VOA: Իրանը ստանում է օդային նոր հարվածներ հասցնել Իրանի սարածուկ սեղակայված իրանյան ընդդիմության հենակետերին, չնայած ԱՄՆ-ը ստանձնացել է ուժեղացնել Իրանի հարավում գտնվող թռիչքագրած գոտի վերահսկողությունը: Երբ անցյալ շաբաթ Իրանը հարվածներ հասցրեց «Մոզհեդին խալի» կազմակերպության հենակետերին, ԱՄՆ-ը հայտարարեց, թե հարվածներ

ի թիրախներից մեկը գտնվում է թռիչքագրած գոտում եւ հաջորդ հարվածի դեմում իրանյան ռազմաօդանավերը կարող են խփվել: Այդ նյութակազմի ամերիկյան «Նիմից» ավիակիրն ուղարկվել է Պարսից ծոց: Սակայն Իրանը հայտարարեց, որ մտադիր չէ համակերպվել Իրանի սարածուկ ներքափանցող իրանցի ընդդիմադիրների աստիճանականության հետ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

«Փոփոխությունների եւ լրացումների» գործընթացը շարունակվում է

ՆԱԲԵՆ ԿՐԵՏՅԱՆ
Աժ-ի հոկտեմբերի 6-ի միասնական հասարակական եռօրյա նիստերի օրակարգը, որը ինչպես նաև Աժ նախագահը, թերմոնաբեռնված է: Բնակչությանը մեկ ամսով հետաձգվեց 33 դատարանական գործընթացի օրենքի նախագծի ներկայումս: Այնուհետև «ծայր առ ծայր» 33 կրթության, գիտության, մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի մշակման հանձնաժողովի նախագահի թափուր սեղի թեկնածուների առաջադրումը: «Հանրապետություն» միավորման անունից Մրա Սահակյանն առաջադրեց Տեր Հուսիկ Լազարյանի թեկնածությունը: Այս անգամ եւս

այլընտրանքային թեկնածու չեղավ: Փակ գաղտնի կենտրոնական արդյունքների համաձայն, Տեր Հուսիկը հավաքեց 110 «կողմ» 25 «դեմ»:
Այնուհետև կենտրոնական ընդունվեց նաև Ավելացած արժեքի հարկի մասին 33 օրենքում փոփոխություն կատարելու օրենքի նախագիծը: Առաջարկվող փոփոխության համաձայն, ԱԱՀ-ից ազատվում է «անասնաբուժական դեղամիջոցների, գյուղատնտեսական արտադրության համար օգտագործվող դեղամիջոցների, միջոցների եւ դեղամիջոցների, մշակաբույսերի եւ բազմամյա սնկարմերի սերմանյութերի իրա-

գումը»: Օրենսդրական նախաձեռնության հեղինակը դատարանական շահերի հարցում էր: Ըստ նրա ներկայացրած տեղեկանքի, դրանով սահմանվում է 200 հազար դոլարի վնաս:
Աժ-ում ընդունված օրենքներում «փոփոխություններ եւ լրացումներ» կատարելու գործընթացը, ըստ փաստաթղթերի վերլուծության, կարունակվի այնքան, որքան Աժ-ի լիազորությունները:
Բայց մի շարք այլ փաստաթղթերի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ Աժ-ն չի հասցնելու «վայելել» ողջ դատարանական ժամկետը: Այդ մասին մեկ այլ աղբյուր...

ՕՍՄԱՆՆԱՆ ԿԱՅՄՈՒԹՅԱՆ 700-ԱՄՅԱԿ

Յունեսկոն չդիմացնում է թույլ ևս ծաղրի ենթարկել ճշմարտությունը

Ինչպես հայտնի է, առաջիկա օրերին Փարիզում ձեռնարկվելու է Յունեսկոյի սահմանափակ օրակարգը, որի գործադիր մարմնի նախագահի հարցերի մեջ է նաև Օսմանյան կայսրության 700-ամյա հոբելյանը միջազգային մակարդակով նշելու թուրքի առաջարկը: Այս մասին մեր թերթում գրել է մի ֆանի հրատարակումներ, ընդամենը 33 արձագրած խառնարանային առաջարկումները:
Վերջերս Չոքյան ինստիտուտի հրատարակությանը լույս է տեսել նաև ցեղասպանության հայտնի մասնագետ Վահագն Տատրյանի դատարանական ժողովածուն՝ The Ottoman Empire: A Troubled legacy վերնագրով, որտեղ ի մի են բերվել բուրբական կայսրության մասին շարքեր ազգությունների դատարանների, դիվանագետների, հաղափառագետների վկայությունները ոչ միայն հայկական կոտորածների ու ցեղասպանության, այլև Օսմանյան կայսրության կողմից շարքեր ժողովուրդների նկատմամբ դարձրված գործադրված բռնաբարության մասին: Այդ ժողովածուին ավելի համազանգեցնում են անդրադառնալու առիթ վերադառնալու մեր առաջիկա համարներից մեկում, այսօր տեղեկացնենք, որ հայաստանյայց մի ֆանի կազմակերպություններ այս օրերին փորձում են հայտարարություններով ու բողոքի գրություններով դեմ առնել Յունեսկոյի նման կազմակերպության կողմից այդ հակամարդկային կայս-

The Ottoman Empire:
A Troubled Legacy

Views, Comments and Judgments
by Noted Experts Worldwide

Compiled by Valinta N. Dedina for the
Association of Genocide Scholars

Կոնգրեսմենը լուրջանքում է ճանաչել ցեղասպանությունը

ՀՅԴ Ամերիկայի Հայ դատի հանձնախմբի Վալենտին Գրասնյանը հայտնի է, թե կոնգրեսմեն Ջիմ Ռոզընը Կոնգրեսին ուղղված նամակով կոչ է արել վավերացնել Հայաստանի ցեղասպանության բանաձևը: Նմանօրինակ նամակ հղվել է նաև Կոնգրեսի արտաքին հարաբերությունների հանձնախմբի նախագահ Բեն Գիլբերթին՝ բանաձևի նախագիծը հանձնախմբի օրակարգում ներառելու լուրջանքով: Նամակում բացատրվում է Ցեղաս-

պանության բանաձևը որդեգրելու անհրաժեշտությունը, ըստ որի բանաձևը «հարգում է Հայկական ցեղասպանության զոհերի հիշատակը՝ դատարանական կամ ժողովրդի կողմից ընդունված բանաձևերը եւ դրեղով թուրքիային ընդունելու հայ բնակչության դեմ գործած արարները»:
Ինչպես հայտնի է, Չոքյան Ռադանովիչի եւ Գեյվիլի Բանիերի կողմից այս բանաձևը Կոնգրեսին ներկայացվել է 1997 թ. մարտին:

Կյուսեմբուրգում ԱԳ նախարարների բանակցություններ

ԼՅՈՒՍԵՄԲՈՒՐԳ, 6 ՀՊԿՏԵՄԲԵՐ
ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի 6-ին Կյուսեմբուրգում սկսվեցին Եվրոպայի արձագրած խառնարաններ երկուսերուրդ, որը վարում է Եվրամիության նախագահությունը, առաջարկներ է ներկայացրել միության կազմում նախկին Արեւելյան Երկրներին եւ Կիպրոսին ներգրավելու վերաբերյալ: Անդամակցության բանակցություններ առաջին հերթին կանցկացվեն Հունգարիայի, Լեհաստանի, Չեխիայի Հանրապետության, Էստոնիայի, Ալվանիայի եւ Կիպրոսի հետ:
Օրակարգում արտաքին հարաբերություններին վերաբերող հարցերի շարքում են Իրանի հետ հարաբերությունները, որոնք սրվել էին ամրիկյան Իրանի կողմից Եվրամիության 15 անդամ երկրներից 14-ի դատարանական երկրից հետաձգելու դատարանով: Կրճարված նաև Սիբիրի Արեւելիկն եւ նախկին Հարավային Կիպրոսի վերաբերող հարցերը:

Կոնգրեսի ղեկավարները 907-րդ հոդվածի նկատմամբ

Ինչպես հայտնի է, ԱՄՆ-ում խորհրդարանական մակարդակով նմանօրինակ միջոցներով Արթուրյանի ամերիկյան օժանդակությունների հասկացման դեմ «Ազատության գործընթացի օրենքի» թիվ 907-րդ հոդվածը: «Թերթի Գեյլի կոչով» դարձրեցին համաձայն, ԱՄՆ-ում հայկական լորթին ամեն ջան կգործադրի այս հոդվածն անփոփոխ լուրջանքով: Լավատեսական աղբյուրների համաձայն, սակայն, հայերը չեն կարողանա խոչընդոտել խորհրդարանի ամերիկյան օգնությունը սրամարտիկոն նյութատեղի ունենալը:
Միաժամանակ, ԱՄՆ դեմոստրատիվության դեկլարացիան Ջեյմս Ռուբինի կարծիքով, ամերիկյան վարչակարգը լուրջ է գիտակցի, թե Արթուրյանի օգնության հասկացու-

մը կնդրապահ ամերիկյան ազգային քաղաքական: Նա ստել է, թե աշխարհի համար կարեւորություն ներկայացնող սարածաբանություն արգելի կիրառումը «իմաստուն միջոց չէ արտաքին ֆաղափառության համար»:
Ըստ դատարանային, նավթային ընկերությունները որեւէ ազդեցություն չեն ունեցել 907-րդ հոդվածի հարցով կատարվող օգնության փոփոխության մեջ, ինչպես ղեկավարում է հայկական համայնքը: Ռուբինի խոսքերով, դեմոստրատիվ Մադրեն Օլբրայթը սարածաբան այցելելուց հետո նկատել է, որ օրինակից «վնասում է մեր ձկնորսությանը եւ սարածաբանություն իմաստուն ֆաղափառություն վարելու կարողակարողությունը»:
«Երևան» տեղեկատվական կենտրոն

Հակառակ 65 կոնգրեսականների ջանքերին՝ Բլիսթոնը դաժանում է փոխել

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 6 ՀՊԿՏԵՄԲԵՐ
ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հ. Ալիեւի ԱՄՆ կատարած այցից առաջ ամերիկյան 65 կոնգրեսականներ նախագահ Բլիսթոնին հղած նամակում հորդորում էին չհանդիմանալ 49-ի նախկին գեներալ Հ. Ալիեւին հետ: Ինչպես հայտնում է «Ազատություն» ռադիոկայանը, դրանից երկու ամիս անց, սեպտեմբերի 29-ին, այդ կոնգրեսականները ստացան նախագահի գրավոր դատարանական «ԱՄՆ ֆաղափառու-

թյունը ԼԳ հակամարտության կարգավորման գործում ազնիվ եւ անկողմնակալ է, հավաստիացնում է Բլիսթոնը, ինչ վերաբերում է Արթուրյանի օգնությունն արգելող հայտնի 907 հոդվածին, առաջ այն հարվածում է սարածաբանություն մեր ֆաղափառության քաղաքական, ներառյալ մեր դերը, որովհետ ԼԳ խաղաղ գործընթացի ազնիվ միջոցով»: Այս մասին «Ազատությունը» հայտնել են ԱՄՆ Հայ դատի հանձնախմբից:

ԱՄՆ-ը չի ուզում փչացնել հարաբերությունները Ֆրանսիայի հետ

6 ՀՊԿՏԵՄԲԵՐ, «ԱԶՏՈՒԹՅՈՒՆ»:
ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի դատարանական նախարարներ Ուիլյամ Քոնոնը եւ Ալեն Բիսպը հայտարարեցին, որ իրենց երկրների հարաբերություններին չի վնասի այն փաստը, որ Ֆրանսիական «Տոսալ» նավթային ընկերությունը 2 մլրդ դոլարի առեւտրական գործարք է կնքել Իրանի հետ: Քոնոնը Փարիզում անցկացված մամուլի ասուլիսում ասաց, թե 2 երկրներն առաջադրում են կոապերացիոն համագործակցության

ամուր կապը: Ֆրանսիայի դատարանական նախարար համաձայնեց իր դատարանական հետ, սակայն չասաց, թե արդյո՞ Փարիզն ընդունում է Վալենտինի այն մեղադրանքները, ըստ որոնց Իրանն, իբր, ազակցում է միջազգային ահաբեկչությանը: Ուիլյամ Քոնոնն ասաց նաև, որ Վալենտինը համաձայն չէ «Տոսալի» գործարքի հանդեպ Ֆրանսիայի դիրքորոշման հետ, սակայն դեռևս ասվել է մտածել դատարանական միջոցների մասին:

Ռուս-անգլիական հարաբերություններն «անամոլ» են, սակայն Ելզինի համար դա փչ է

ՄՈՍԿՎԱ, 6 ՀՊԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ
ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի 6-ին Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերի հետ հանդիման ժամանակ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելզինը հայտարարել է, թե երկու երկրների հարաբերություններն «անամոլ» են, սակայն դրանք կարի ունեն էլ ավելի մեծացնան:
Բլերը, որն իր առաջին դատարանական այցով Մոսկվա է ժամանել հոկտեմբերի 5-ին, նախաստում է բանակցություններ անցկացնել նաև վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրիցի հետ թմրադեղերի փոխանակման եւ կազմակերպված հանցագործության դեմ դատարանական վերաբերյալ համաձայնագիր ստորագրելու նպատակով: Ավելի ավելում է նաև, որ երկու կողմերը կհամարեն նաև մալիսին Բրիտանիայի Բիմինգհեմ քա-

Ռուս-անգլիական հարաբերությունները վերաբերող հարցեր

Երեկ ԱԳՆ-ում հրավիրված մամուլի ասուլիսում ԱԳՆ խոսնակ Արսեն Գասադյանը լրատվամիջավայրի մասին հարցերին ընդգծեց, որ ՀՀ նախագահի և ԱԳ նախարարի տեսակետները իրարից չեն տարբերվում: Նախարար ԱԿԿ-ի իր ելույթում նշել է, որ ԼՂՀ-ի ինտեգրումը իրավունքի հարց է:

Խոսելով Ղարաբաղի կարգավորման փուլ առ փուլ տարբերակի մասնամասնների մասին նշեց, որ բանակցային մյուս կողմերը ԼՂՀ-ն և Ադրբեյջանը դեռևս իրենց վերաբերմունքը չեն արտահայտել այս, բայց բացարձակապես դա չի նշանակում, թե ՀՀ-ն միտք կողմնակից է եղել փուլա-

նույնությամբ, որն անջվում է Աժ-ի լրատվամիջավայրի աշխատանքների, եւ Եվրատիրոջ միջկառավարական հանձնաժողովների ու ՀՀ-ի համադասարան կառավարական գերատեսչությունների միջեւ համագործակցություն է, որը կողմնակցություն է ԱԳՆ-ում: Նշեց, որ Եվրատիրոջը բազ-

ԱՍՏՈՒՄ

Եվրատիրոջում միայն հայերենի եւ ռուսերենի ինագույնությամբ անհնար է հաջողության հասնել

Լիսաբոնի զագաթաժողովից առ այսօր ոչ մի փոփոխություն չի կրել: Անդրադառնալով թուրքական մամուլի որոշ հայտարարություններին, ասվեց, որ դրանք հավանաբար արվում են նախագահի վերջին ասուլիսի հիման վրա, որով թուրքական կողմը փորձում է իր համար օգտագործել այնտիպի հարցեր, որոնք չեն համադասարանում իրականությանը: Խոսելով հայ-ռուսական դաշմանակի մասին, նշեց, որ Ռուսաստանը լրատվամիջավայրում մասնակցություն է ցուցաբերում միայնակապի ստորագրելու նախ Բաքվի հետ, եւ այդուհանդերձ անհավանալի են Բաքվի նյարդային մոտեցումները, որոնք ոչ այլ ինչ են, քան խառնվել հայ-ռուսական երկկողմ հարաբերություններին:

Ստեփան Գրիգորյանը ԼՂՀ-ին ուղղված հարցերում չունի վերադարձ:

միցս իր գոհունակությունն է հայտնել ՀՀ ԱԳՆ-ին վերոհիշյալ աշխատանքները կազմակերպելու համար: Խոսնակն ընդգծեց, որ անհավանալի է որն Բաղդասարյանի մեկնաբանությունը Եվրատիրոջի խորհրդի նիստերին ԱԳՆ-ի եւ Հայաստանի դեմոկրատիաների աշխատակիցների մասնակցության վերաբերյալ, մինչդեռ Եվրատիրոջի խորհրդի գործընկերները բազմիցս իրենց ղեկավարություններն են հայտնել Եվրատիրոջի խորհրդարանական վեհաժողովում Հայաստանի խորհրդարանական լրատվամիջավայրի լրատվության վերաբերյալ: «Պատճառավոր Բաղդասարյանը ճիշտ է լրատվաբանում, որ ներկայացուցչական մասնակցությունը հնարավորություն է սալիս լրագրության գործունեությունն ծավալել Եվրատիրոջում, սակայն միայն հայերենի եւ ռուսերենի ինագույնությամբ հնարավոր չէ, նույնիսկ անհնար է արդյունների հասնել եւ լրատվական անձրայնությունը բարդել ԱԳՆ-ի վրա», ընդգծեց խոսնակը, սրածանալակ հույս հայտնելով, որ այս դեպքում, երբ Հայաստանը կանգնած է Եվրատիրոջի անդամակցության ետեւին, Աժ-ն կկարողանա հնարավորին օժտելու իրավիճակը:

Ստեփան Գրիգորյանը ԼՂՀ-ին ուղղված հարցերում չունի վերադարձ: Անդրադառնալով «Սոլոնակ» թերթում տպագրված Աժ լրատվության վերաբերյալ, որ կկայանա արեւելքից Արեւմուտ, ուր ամփոփվելու են եռակողմ համագործակցության հիմնական եւ հետագա աշխատանքների ուղղությունները: Միաժամանակ, նախարարները հավաստել են, որ այս եռակողմ համագործակցությունը բաց է եւ սարածաբանի յուրաքանչյուր երկր կարող է միանալ:

ԱՐԱՍՏ ՄԱՅԱՐՅԱՆ

Յունեսկոն չդիմացն է թույլ տալ ծաղրի ենթարկել ճամարությունը

Սկիզբ է 1. Օսմանյան կայսրությունն իր արյունոտ լուսավորության ընթացքում ոչնչացրել, խորհակել, փոշիացրել կամ էլ, լավագույն դեպքում, յուրացրել է այսօրվա իր տարածում գտնվող ֆաղափարի աշխարհի անգնահատելի սեփականությունը հանդիսացող վավերագիր արժեքներ:

2. Նվաճված տարածքները յուրացնելու դիտարկություններ՝ ծրագրել, կազմակերպել եւ ի կատար է ածել համաշխարհային լուսավորության մեջ իր նախադեպը յունեցող սահմանակցուցիչ ոճագործություններ:

ա. ժողովուրդների ամբողջական տեղահանություններ

բ. տեղաբնակների զանգվածային կոտորածներ (հայեր, հույներ, բուլղարներ, ֆրեյներ...)

գ. հայերի ցեղասպանություն. 1915 թ.

դ. սվալ ժողովուրդների լուսավորական արժեքների ոչնչացում կամ յու-

րացում:

3. Այսօրվա Թուրքիան, հանդիսանալով Օսմանյան կայսրության եւ իրապարական ոճագործ իշխանության օրինական ժառանգորդը, արունակում է անգնահատելի արժեքների անմասն ոչնչացումը, լուսավորության ներգաղթյունը, վաղեմություն յունեցող ծանրագույն հանցագործությունների ֆաղափարությունը:

Մենք վստահ ենք, որ Յունեսկոյի գործադիր մարմինը վճռականորեն կներժի հանցագործությունների հեղինակ որեւէ մեկի հոբելյանը նշելու առաջարկը: Լինելով համայն մարդկության քաղաքացի արտահայտող կազմակերպություն՝ Յունեսկոն թույլ չի տա եւս մեկ անգամ ծաղրածանակի ենթարկել ճամարությունը, արդարությունը եւ մարդկության լուսավորությունը:

«ԱԶՍ ԳՍՅՐ»

Կլոր սեղան «Կինը աշխատավայրում» թեմայով

Երեւան, 6 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊԵՍ. Երեւանի ղեկավարության սոցիոլոգիայի ամբիոնի կից գործող գեներալիս հետազոտությունների երիտասարդական կենտրոնի նախաձեռնությամբ հոկտեմբերի 6-ին կազմակերպվել էր կլոր սեղան «Կինը աշխատավայրում» թեմայով, որին մասնակցում էին Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության «Հայ կին» կազմակերպության (ԱՄՆ) երիտասարդական բաժնի երեք ներկայացուցիչներ:

Համայնարանի սոցիոլոգիայի եւ իրավաբանության ֆակուլտետի ուսանողների եւ դասախոսների համար, որոնք բարձրագույն հարցերին անջվում են մասնագիտորեն եւ տեսականորեն, ամերիկահայ երիտասարդ իրավաբանները հանդես եկան զեկուցումներով, որոնցում ներկայացվեցին ԱՄՆ-ում աշխատանքի վայրերում կանանց նկատմամբ հանդիմող խտրա-

կանության բազմաթիվ դեպքեր, որոնցով հարուցվել են դատական գործեր, անդրադարձան այդ դարազայում օրենքի եւ դատարանների գործունեությանը, ԱՄՆ-ում այդ խտրականության դեմ դիմումները: Արդյունքները, ըստ նրանց, բավարար չեն:

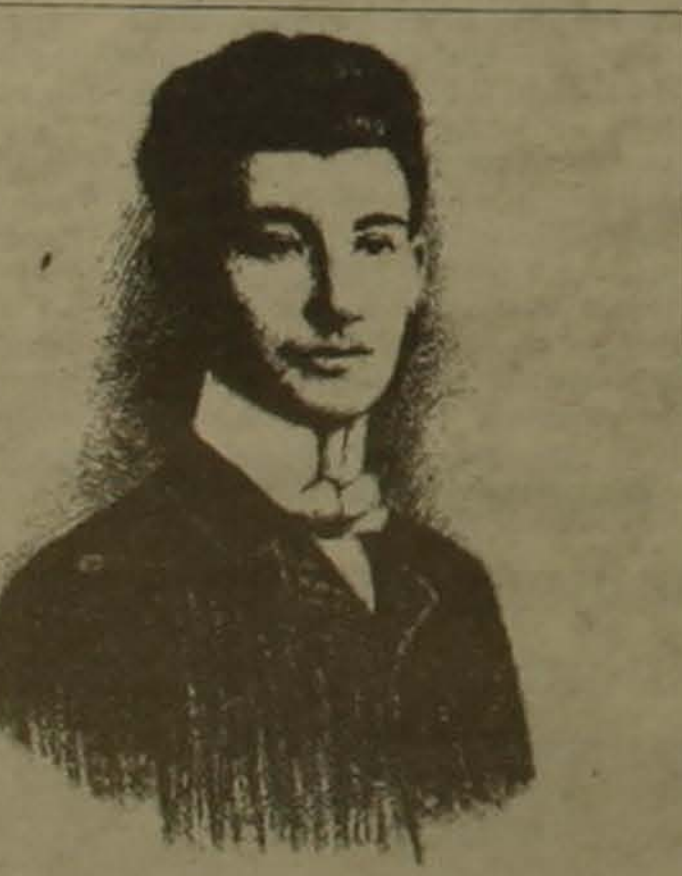
Ինչեւէ, զեկուցողները նշեցին, որ կանանց նկատմամբ գոյություն ունեցող խտրականությունն (աշխատավայրերում) արտահայտվում է նաեւ սեռային հետադիմությունների ձեւով, եւ ԱՄՆ-ում այդ հարցով դատարան դիմողների մեծամասնությունը 35-ից բարձր տարի ունեցող կանայք են:

Խոսվեց նաեւ աշխատավայրում եւ աշխատանքի ընդունման որակի վայրում կանանց հանդիմող բազմաթիվ այլ ղեկավարությունների եւ խոչընդոտների, ինչպես նաեւ դրանց հաղթանակների մասին: Խոսվեց նաեւ կանանց նկատմամբ հանդիմող խտրա-

15 տարի անց լույս տեսավ բանտում քարգմանված Մեծարենցի ռուսերեն ժողովածուն

«Գիրք լույս էլ», լսվեց վերակազմի ծայրը: Մեկը մյուսի հետեւից բացվում են բանտային փոփոխականության, եւ կալանավորները հետաքրքրությամբ դիտում են կեղծոտ թարգմանի մեջ իրար վրա լցված բազմաթիվ գրքեր: Կառլ Մարքսի ու Լենինի հաստատված արժանազան նկատման Միսակ Մեծարենցի գիրքն ու անմիջապես վերցրեց:

Միսակ Մեծարենցի նման գրությունը ծանոթ էր վաղուց, իսկ այդ խոսքն ու նույն բանտային Մեծարենցը ջերմացրեց ու լուսավորեց նրա հոգին, եւ նա որոշեց օտարերեն քարգմանել: Սակայն որոշումն այլ է, իրականացնելը գրեթե անհնար, քանի որ բանտային Մեծարենցը ոչ թուրք էր ոչ էլ գրիչ թույլ չէին տալու ունենալ:

МИСАК МЕЦАРЕНЧИ
ЛИРИКА

Քյանը լուսավորվելու խնդիրը, նա թղթի լուսավորության արագացրեց քարգմանությունները եւ, որդեգիր հնարավոր լինի դրանք դուրս բերել բանտային, վերնագրեց «Որդես մեղադրանք ներկայացրած բանտաբանություններ»: Դատարանի դաժնիքում առաջին անգամ հանդիմելով դատապարտմանը, դիմեց նրան միակ խնդրանքով՝ այդ գրությունները հանձնել հարազատներին:

Դատարանը որոշեց 6 տարվա բանտաբանություն, որից 4 տարին ազատազրկում, երկուսը ախոր, Սով. Բ. օրենսգրքի 65-րդ հոդվածով՝ հակասովետական ագիտացիա ու լուրջազանգ: Դա 1982 թվականն էր:

«Պատժը» կրելուց հետո նա ազգային ազատագրական լուսավորչական ջանքերի առաջին շարքերում էր եւ լուրջազանգով ծանախ չունեւ անդրադառնալու Մեծարենցի քարգմանության ու հրատարակման գործին: Միսակը այդ երկուստեղծ լուրջազանգը «Նախի» հրատարակչությունը ոչ միայն հայ, այլեւ ռուս ընթերցողի դասին հանձնեց 20-րդ դարի հայ բանաստեղծ Միսակ Մեծարենցի նման գրություն լիակատար ժողովածուն օտարերեն քարգմանությունը: Ու ֆայել Պատմության:

ԱՐԱՍՏ ՄԱՅԱՐՅԱՆ

Արամազդ Չափարյանի ծեծին մասնակցած Նորայր Խանգաղյանը ազատ արձակվեց

Երեւան, 6 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊԵՍ. ԿԸՀ-ի անդամ Նորայր Խանգաղյանը, որը ծեծարկվել էր հոկտեմբերի 1-ին, 48 ժամ հետո ազատ է արձակվել:

ՀՀ գլխավոր դատախազ Հենրիկ Խաչատրյանը ասաց, որ ծեծարկությունը լուսավորում էր այն բանի, որ հարցախնդրության ներկայանալու հրավերները կամ ծանուցագրերը ստանալուց հետո Խանգաղյանը դատախազություն չէր ներկայացրել, հետեւաբար ստիպված են եղել նրան բերման ենթարկել: «Օրենքի առաջ թույլը հավասար են եւ առաջին իսկ հրավերով դատախազ են ներկայանալ իրավապահներին: Ոմանք կարծում են, թե իրենք ունեն հրավերից հետո դատախազություն չեն ներկայա-

նալու արտոնություն: Ուզում են հիշեցնել, որ ներկայումս դատախազության վարչություն գործեր կան, որոնցով Աժ լուսավորություններ են անցնում, հետեւաբար երբ ծամանակը գա ու անհրաժեշտությունը լինի, լույս է Աժ-ից համաձայնություն ստանալու նրանց լուսավորական անձեռնմխելիությունից զրկելու մասին»:

Կոնկրետ Խանգաղյանի դեպքում, ըստ գլխավոր դատախազի, նկատ է առնվել, որ նա Արամազդ Չափարյանի ծեծի ակտիվ կազմակերպիչը չի եղել, ինչպես նաեւ բազմաթիվ կազմակերպություններ ու անհատ անձինք միջնորդել են, որդեգիր նա ազատ արձակվի: Գործի փնտրությունը շարունակվում է:

ՅԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Ազգի» խմբագրակազմը եւ սփոփոխությունը խորապես վեցացած են եւ ցավակցություն են հայտնում թերթի հիմնադիր աշխատակցուհի Կարինե Արզումանյանին սիրելի հոր

Սառա Արզումանյանի

մահվան կաղանկությունը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԻՑ
Հրատարակչության է տարի
Հիմնադիր եւ իրաւաւոր
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Համալսարանական 47
Ֆախ 562941, ԱՏԻ (3742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminfo.com

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱՎԱԿ ԱՐԶՈՒՄԱՆՅԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍՍՐԳԻՍ ՍՍՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863

Համակարգչային
ծառայութիւն / 581841

Apple Macintosh
համակարգչային ծառայութիւն
«Ազգ» թերթ

Յղուցը «Ազգին» լուսավորչի է

«ԱԶԳ» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hrapetsotsian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

«Երեկոյան Երեւան»-40

Գա երեկ էր, իսկ այսօր...

Բ ազմերանգ Իսմելեանի նման հայ մտավորականը...

նասուններից մեկի խոսքերով «...մեր մտավորական Լճադասները...

ետը մեկ ուրիշը նույնը կաներ: Պարզապես, առաջ գնալու ուրիշ...

ԸՆՈՒՅԵՄԵՐ

Ափ ի բերան համրացած

Ինտելեկտուալ խիղճը վաճառելը որսկա սոցիալական բնութագիր

Եթե իդեալ կամ հազվադեպ երեւոյթ է, ապա ո՞րն է նրա բարոյական կոչումը...

ժի մեջ խառնված լինելու մեծական հիմնավոր կասկածներով: Մի՞թե դա է...

լրագրողը աներեւակայելի «առաջընթաց» են ապրել: Ոչ միայն «ափ ի բերան համրացել են»...

Սոցիալական լուծելու դարձել է համազգային հոգեբանություն: Իսկ ազգի ընթացումը, նրա «խիղճը ու ոգին»...

Իմ ամենախորին համոզմամբ, հայ մտավորականության, նրա ընթացումը բնորոշ գիծը...

«Երեւանը» նմանակ էր դրել այլ-էլե երեւոյթների առջեւից, առաջին արձագանքն էր...

Ոչ հեղափոխական ավանգարդիզմը, ոչ համկասար համակերպողականությունն ու ոչ էլ հոռի ժողովրդագրությունը...

Պահի զախանքը ընկալում է որոշե ոչ թե ազգային կյանքի առողջացման, նրա բարոյական վերածնունդի...

Մյսեղից էլ ֆաղափական կարիքիզմի ու համակերպողականության աննախադեպ աճը մեզ գանում: Կուսակցությունների աճը...

Հիսունական թվականների երկրորդ կեսին երեւանը սկսեց անել յոթնորոնանոց կայրերով: «Գիզանամոլությունը» մեծ բափ էր ստացել: Կարճ ժամկետում մայրաքաղաքին միացվեցին...

ձգսել են թերթի սալ իրենց օրսի կրակը, այդ նույնը մշահանքելով աշխատակազմից: Բայց ամեն ինչ էլ, որ կախված է եղել խմբագիրներից...

1957 թ. մայրաքաղաքային թերթ ստեղծելու վերաբերյալ լուրերն ավելի կոնկրետացան: Սկզբում 344 կենտրոնի ֆարսուղարությունը, ապա նաեւ ֆաղափային կոմիտեն աղազա «Երեւան» թերթի խմբագիր հաստատեցին...

Մի առիթով ռեդակցիոն էի գրել «Մեւան» կենտրոնի շինարարության մասին, որում օգտագործել էի «Տուֆակեր», «Վարդաուֆ» բառերը: Մինչ այդ, «Սովետական շայասան» թերթի բաժնի վարիչ Զավեն Ավագյանն ինձ զգուցացրել էր՝ «ուշադիր եղի այդ բառերն օգտագործելիս, ֆաղափ մեծը չի սիրում դրանք»:

Մեր հոգեւոր կյանքի մյուս բնորոշ գիծը հակաինտելեկտուալիզմն է, հակադեմոկրատիկական, երբ մտավորականի սոցիալական դերը նույնացվում է կուսակցականության, այս կամ այն ֆաղափական ուժին միասնալու հետ: Հասեր կյանքի դառը փորձով համոզվել ենք, թե գործնականում ինչ է նշանակում սերտաճվածությունը այս կամ այն կուսակցությունը, նրա աղարատին: Մտավորականը ոչ միայն կորցնում է իր ֆաղափական ինքնուրույնությունն ու անկախությունը, այլև դառնում է կուսաղարատի լավ հղկված զախեստամաս: Որոշ օրջանակներում կասկածում են, թե «կոմերիսիոնական» եկել են փոխարինելու կարգերի զախեստաման նոր դարձնողները: Արժե հիշել ժողովրդագրությունը: «Կուսակցությունները եւ բարի են, եւ իհարկե, նաեւ չարի: Բարի, որովհետեւ համախմբում են ժողովրդի գիտակից մասին հանուն առաջադիտության մղվող զայրարում եւ, անկասկած չարի, որովհետեւ վաղ թե ուշ սկսում են նմանվել եկեղեցուն նրան բնորոշ կարգադատությանը ու բարոյական անհանդուրժողականությանը: Ցանկացած կուսակցություն մեզադեմ ձգում է վառ, անհասկանալիություններին դարձնել ձեռնասուն, սարալուծել գործ ու անդնձ գանգվածի նրան առաջընդող աղարատի մեխանիզմների մեջ»:

Սալվեցնում են հասարակական կենտրոնները: Պարզվում է, որ խոսքն այնտեղիս «իրատե ֆաղափականության» մասին է, որն արձանագրում է իրավիճակային փոփոխությունները շատաչարկելով ուրեւ առաջանցիկ ռազմավարություն կամ հնարավոր ֆաղափական օրջարգները կանխատեսող ուրեւ հայեցակարգ: Ով չի ցանկանում ֆաղազ կասարված լինելու հետեւին, ինչպէս առում են, գործել հարյուրի վրա... 3աղթաարելով ձյունառատ դժվարին ժամկետները, հասարակ կյանքին կայարան եւ նույն դժվարություններով էլ վերադարձան խմբագրությունը թերթով անհրաժեշտ նյութեր: Կեզգիտելն ռեդակցիոն ուղարկվեց յայտարան: 1958 թ. հունվարի 16-ի առավոտյան «Երեւանը» մայրաքաղաքում լույս տեսնող թերթից առաջին աղարատեց երեւան-Ախսա երկարուղազոփ բացման մասին: «Երեկոյան Երեւան» արձանագրել է հանրաղարատի մայրաքաղաքի կյանքում եղի ունեցած բոլոր կարեւոր իրադարձությունները: Թերթի անցած կյանքի արհիւրեին եղել են թե՛ լուսավոր եւ թե՛ սովետական կողմեր: Յուրաքանչյուր խմբագիր՝ թե՛ Աստղիկ Երիցյանը, թե՛ Գուրգեն Առաքելյանը, թե՛ Բակուր Անանիկյանը, թե՛ Վրույր Արազյանը, թե՛ Սուրեն Ավետիսյանը, թե՛ Սուրեն Արազյանը, թե՛ Կարեն Ազատյանը եւ թե՛ Կամո Վարդանյանը

«Երեւանը» նմանակ էր դրել այլ-էլե երեւոյթների առջեւից, առաջին արձագանքն էր դրանք: 1958 թ. հունվարի 15-ին, երեւան-Ախսա (Յաղազ) երկարուղու օգտագործման օրը, խմբագիր Ա. Երիցյանը վերադառնալով ֆաղափային կոմիտեի միտքից, արդյունաբերության եւ սրահաղարատի բաժնի վարիչ Արամայիս Աղաղայանին եւ ինձ նույն բաժնի գրական աղարատիս հանձնարարեց: «Վաղը, սասց նա, մեր թերթը լույս է տեսնելու երեւան-Ախսա երկարուղու բացման մասին զախանող ընդարձակ ռեդակցիոն... Այսօր երեկոյան նյութը զիսի լինի սեղանիս...»

Սեղաւետիլ եւ դժվարին հանձնարարություն... Ռեդակցիոն զիսի կենտրոն զախում լինել, իսկ դրա համար անհրաժեշտ էր անցնել նորաբաց երկարուղու, սեփական այրվ սեւեւել կառույցը, գրուցել մարդկանց եւ մասնագետների հետ... Իսկ ժամանակը չափազանց սուր էր, եւ մենք ստիպված էինք սափսի վարձել եւ, ինչպէս առում են, գործել հարյուրի վրա... 3աղթաարելով ձյունառատ դժվարին ժամկետները, հասարակ կյանքին կայարան եւ նույն դժվարություններով էլ վերադարձան խմբագրությունը թերթով անհրաժեշտ նյութեր: Կեզգիտելն ռեդակցիոն ուղարկվեց յայտարան: 1958 թ. հունվարի 16-ի առավոտյան «Երեւանը» մայրաքաղաքում լույս տեսնող թերթից առաջին աղարատեց երեւան-Ախսա երկարուղազոփ բացման մասին: «Երեկոյան Երեւան» արձանագրել է հանրաղարատի մայրաքաղաքի կյանքում եղի ունեցած բոլոր կարեւոր իրադարձությունները: Թերթի անցած կյանքի արհիւրեին եղել են թե՛ լուսավոր եւ թե՛ սովետական կողմեր: Յուրաքանչյուր խմբագիր՝ թե՛ Աստղիկ Երիցյանը, թե՛ Գուրգեն Առաքելյանը, թե՛ Բակուր Անանիկյանը, թե՛ Վրույր Արազյանը, թե՛ Սուրեն Ավետիսյանը, թե՛ Սուրեն Արազյանը, թե՛ Կարեն Ազատյանը եւ թե՛ Կամո Վարդանյանը

«Երեկոյան Երեւան» կյանքում բազմաթիվ են նման օրինակները: Բայց դրան չեն կարող սվելել այն սկալայական աղարատանը, որ կասարել է թերթը: «Երեկոյան Երեւան» ամենուրեք եղել է ֆաղափային կազմակերպությունների օգնականը բոլոր գործերում, ժողովրդական սեւտության բոլոր աղարատներում, սարածել 3այոց մայրաքաղաքի բարի համբավը: Ժամանակները, սակայն, փոխվել են: Երեկվա եւ այսօրվա թերթի միջեւ տարբերությունը չափազանց մեծ է: Երեկ տեսլիսարիզմ, այսօր՝ ժողովրդավարություն... Այսօր ոչ ոք չի կարող զարարել այս կամ այն գաղափարը եւ զախանքել դրա իրացումը: Մական զիսավոր զայմանը անփոփոխ է՝ եթե «Երեկոյան Երեւան» ֆաղաղարատեարանի թերթն է, ուրեւն զիսի օգնի վերաղարատի մայրաքաղաք օրինակելի կարգուկանոնի ֆաղաղ դարձնելու գործում: Այլ կերպ սասձ ֆաղաղ մասից փուռ զիսի հանի, հաղաղ զեղում կառուցա բոլոր կտոր:

ՄԵՏՐ ԱՍԵՓՈՒՅԱՆ 1957 թ. սեղետերթից «Երեկոյան Երեւան» աղարատից, այրմ՝ թերթի մեկաղարատ

Մեակրոյթ

«Սկզբից եղել է երաժշտությունը. երաժշտությունը աշխարհի առանցքն է. Աշխարհը աճում է ճկուն ուժի տարբերում... Աշխարհի աճը կույսուրան է: Կույսուրան երաժշտական ուժն է»: ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԲԼՈՎ

Մարդկային կույսուրան ստեղծում է ֆաղափարություն, սակայն ֆաղափարությունն ունակ է ոչնչացնել կույսուրան: Չզայնունը, միտքը, բարը, գործողությունը ուժն են: Տիեզերք կոչված էներգետիկ ֆորմացիոն դասը հավերժորեն սրտի մեջ է համալսվել գրգռ-ազդակների կազմում»

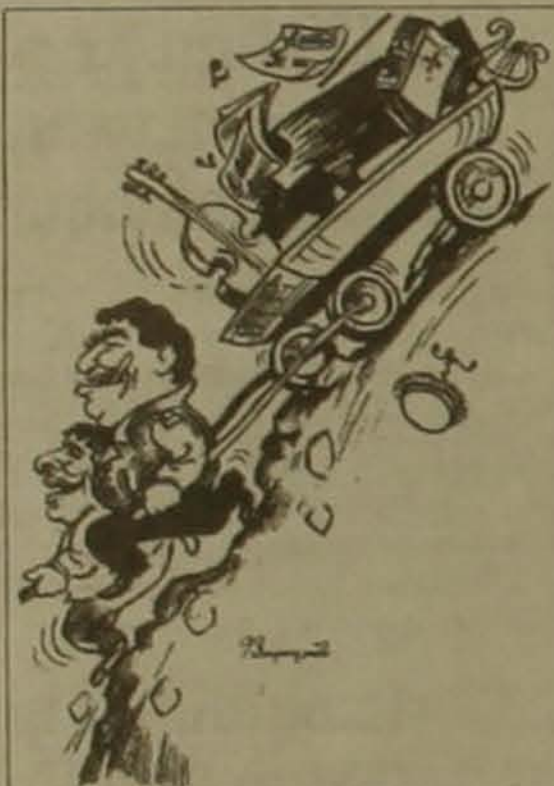
մեղակցված» անգլերենի ջարդոսած առողջամտությամբ աղտոտվող մայրենի լեզուն, նաև աղբյուրնա-իրանա-թուրա-... անվերջանալի կլկլոցներ են ռուսական ամենաեմանազին փողոցային «սլազեր», լավագույն դեղերով մարդկային բանականության այնպիսի «հանճարեղ» եզրահանգումներով, ինչպիսիք են այսօր ամենուր հնչող երգերից մեկի բառերը «Я на тебе выхожу да не женюсь. Я лучше сьем перед Зарком свой паспорт»: Բավարարվեմ սակավ օրինակներով, մոռա-

սակցեմ, սակայն, որ եթե մահաճուրդը մահ է լոկ, ապա մեր հասարակական գիտակցությունը զսնվում է այսօր ոչ թե ակնբարթի, այլ բարդ խնորհուններով լի հույժ լուսաստիանաճու մի փուլում, երբ ազգային գեղագիտական, գեղարվեստական արժեքների վերախմաստվորման բարձրագույն եղանակը հղի է հասարակության ենթագիտակցության մեջ նոր չարագույժ է ներգրայի կույսուրաներով: Վերջինս ճող է առաջացնում հասարակության եւ նրա յուրաքանչյուր ան-

Ռիթմը մեր կենսաադաշտում

Արվեստագետի խոհերը «Ի՞նչ ենք լսում այսօր» նյութի շուրջ

րի հաջորդականությամբ: Երաժշտության մեջ առկա է խորամանկ կամխաղորդիչ ինտոնացիան սոցիալական միջավայրի կրողն է: Համարժեքներն ունենում սոցիալական միջավայրի եւ հասարակության հոգեբանական շերտերի արտահայտչն է: Ինչպիսիք են մեքենան, այդպիսին էլ մեզ օրջադասող ուժն է եւ երաժշտությունը: Ինչո՞ւ է չիտել Գյոթեին. «Ինչպիսիք դու ես, այնպիսին էլ եմ Ասվածն է եւ դրա համար Ասվածը վասն է»: Կարող փոխադարձ է գերվում են նրան, ինչ ստեղծում են:

դամի կենսաադաշտում խախտելով Տիեզերքի հեռ մեր ներդաճակությունը: Մեր այդ հակաճեղքաճակությունը (իմա ոչ համաճայնությունը, ոչ համակոորդությունը) Տիեզերական օրենքի լեզվով հենց մեր ազդեցիկ է մեր իսկ բնօրրանի Տիեզերքի նկատմամբ: Եվ այդ ազդեցիկի ճառագույնները, կույսակցելով վերջինիս բարձրագույն շերտում, օրինակաբար վերադառնում են զարկելով մեզ կրկնակի ուժգնությամբ:

Երաժշտությունը ֆաղափարություն չէ, սակայն ակնբարթ է, որ գոյություն ունի երաժշտական ֆաղափարություն, ֆաղափարություն երաժշտության մեջ եւ միջոցով: Եվ այդ առումով էլ արդ չենք կարող մտախոհ չլինել: Նախորդ տարիների համեմատությամբ զրկաբաց օրջադարձ են կատարել դեղի ամերիկյան երաժշտության «Շիրոյուրեթ» խումբն, անուրից, չի վերաբերում գեղարվեստական արժեք ունեցող սակավաթիվ նմուշներին: Նման գրեթե հիմնում դարձյալ օտարաճակ բողոքական նվաճողական ֆաղափարությունն է ուժով, երաժշտություն, բառ համալիր դրսևորմամբ:

Արդի մեր երաժշտական առաջադեպի (իմաստականում զանգվածային) մտախոհից լուսակցելով մեզ ուժգույն է նաև մեկ այլ, ոչ լուսակա սազնադաճարույց երեւոյթ: Գաղտնի չէ, որ այսօր որոշ մասնակաճարեթեղներ եւ դրոյցներ փողի գորությունը իրենց ղոները հյուրընկալորեն բացել են այլազան արճադաճարականների առջե: Դա ինչն են որոշ դասարանները օտարաթեղ եւ կիրակի օրերը դառնում են վերջիններիս հավաքաճեղին: Այնպես է, որ այդ իրողությունը նույնպես նույնատես է մեր դրոյցական սերնդի մեջ աղանդադրների ծավալում: «Ինչո՞ւ որոշ սին»: Դրոյցներում եւ այլուր աղանդաճարականների ժողովներում ճարճակում են Հայ առաքելական եկեղեցուն խորթ, ըստ էության հակառակ-ընդդիմադիր ուժերը եւ մեղեդին: Այսօրվա մեր «ֆաղափարի երաժշտության» խայտաբղետ խճանկարից «փախսված», ոգեզուրկ, հոգեուր-իմաստային բովանդակությունը արճաճիկ, գեղարվեստական եւ ոչ մի նմադաճարության չենթարկվող այդ «ոչնչություն» ու «մեղեդին» անփորձ, անգիտակց, միամիտ ու դարճունակ ամբողջի մեջ աղակաղանդ եւ փոխարինում են բուն հայ հոգեուր, եկեղեցական երաժշտությունը: Դարձյալ մեր բուն ազգայինին, ծագումնաբանական հակառակ է, ֆանգի այդ մեղեդիներն օտարվում են ոչ հայոց հոգեուր բնականոն ուժերի ոգեղենության կենսաադաճում:

Այո, համախոհորդ լուրջ եւ հաճունադաճար սազնադ-մասնունի տարբեր ուժի դաճում, զի սկզբից էղել է ոչնչություն, ոչնչություն աշխարհի առանցքն է, աշխարհը աճում է ճկուն ուժի տարբերում, աշխարհի աճը կույսուրան է կույսուրան երաժշտական ուժն է:

ՃԱՄԻՐ ՏՈՎՏԱՆԵՐՅԱՆ, երաժշտագետ, արվեստագիտության քննաճում

Մի կորցրեմ, մարդիկ

Տիշասակի տարբերակային Պետրոսյանին

...Ու ես հասկացա, որ աշխարհում ոչինչ չես զսնել երկրորդ անգամ եւ դրա համար ուզեցի գոռալ իմ ծաղկային ամբողջ ծայրով: «Մի կորցրեմ, մարդիկ»: Այս տղերը Վարդգես Պետրոսյանի «Ինչու են ռուսներն ծաղկաները» դասնավածից են ֆաղված, որ գրել է դեռևս 1965 թվականին, կարծես զգալով, որ գրեթե երեսուն տարի անց միայն կորցնեն հենց իրեն, ինչո՞ւ վերջին տարիներին մե՞ արճաճար զավակներին կորցրին, այն էլ

էսիզգներում», որմեսգի իր խոսքը հասնի շաճերին. «Ուզեցի միայն, որ այդ մարդը այնպիսի Բոսֆորի ափին, երբեք չերգի «Անտոնին», չսա Մեսրոպ Մաճաճոցի անունը, մոռանա, որ Կոմիտասը երեսուն է, իր սան դասից չկախի Արարատների գունավոր լուսանկարը»:

Իսկ հուճ-երկուն ընթանում է իր կարգով, բացման խոսքը ֆաղափարեթե կարեն Գետրոյանինն է, այնուհետեւ Մեակրոյթի հայկական Ֆոնդի նախա-

Վ. Պետրոսյանը «Գարուն»-ի աշխատակազմով 1974 թ.

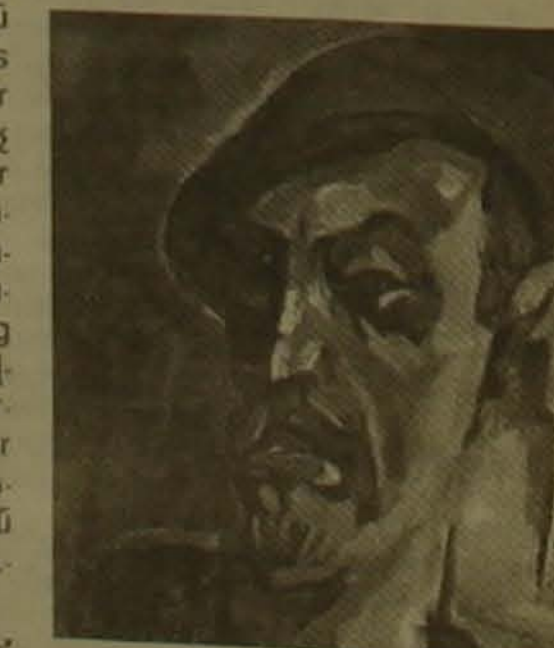
խաներորդ անգամ անփույթ ու անտարբեր: Եթե Վարդգես Պետրոսյանն այսօր մեզ հեռ մնար, կլինե՞ր 65 տարեկան: Չեղավ: Մի կորցրեմ, մարդիկ, ասում է նա, իսկ մեք կորցրինք: Անտոսանի խոսքերն այլեւս ավելորդ են: Հեռացավ մահկանացուն ֆիզիկաճես, սակայն սերունդներին մնացին հոգու ստեղծվածները: «Այդքան եւ չադրած տարիները», «Մենավոր ընկուզեցին», «Հայկական էսիզները», «Համր լեռան ճիլը», Իրադարակախոսական փայլուն հոգվածները, իր իմաստաբան «Գարուն» անագի համարները, որոնց մեջ նրա անհանգիստ ֆաղափարները, ազգի խոհորներով մտախոհ Իրադարակախոսի, սաղանդավոր գրողի սրբեք էր սրտի մեջ: Նա հեռագավ 1994 թ. ապրիլի 15-ին եվ ամեն տարի նրա ծննդյան ու մահվան օրը Աճարակ ֆաղափ գերեզմանատուն են այցելում նրա գրչակից ընկերները, հարազատները, ընթերցողները: Այս անգամ նրանց «դիմավորեցին» մենավոր ընկուզեցին խորհրդանշական դասկերով ֆանդակված խայտաբղ (հեղինակ՝ Հայրապետ Դաճարյան) եւ սեր հոր աղոթքի մասնակցները: Վարդգես Պետրոսյանի ծննդյան 65-ամյակին նվիրված հուճ-երկուն իր շարունակությունը զսավ Աճարակի մեակրոյթի սանը, այն բեմին, որտեղ նա, դեռևս դասանի, հանդես էր գալիս ներկայացումներով եւ որտեղ, տարիներ անց, մեծ ռուճով ճեղքեց նրա 50-ամյա հոբելյանը: Ծաղիկներից, գրողի ադրած եւ չադրած տարիները խորհրդանշող 65 թվից վեր գեղանկարչի Վահան Խորենյանի վրճում Վարդգեսն է մտաճող ու մորտոզ, դիտող ու նկատող մտախոհականը: Իսկ գորգադաս ասնադուրներից ինչ վեր կրկին գորգադաս առողջ ...թափուր ու միայնակ: Կողմի վառվող մոմ, որ հուճում է մարդը, մահկանացու է՝ մոմի ղես վաճեց, զնաց: Մարդ է՝ իր Հայաստան աշխարհի հոգեուրով ադրող արվեստագետ, որն անճաճ իր վրա էր առնում հայրենիին հասցվող վիրավորանքը: Լուճ են, հեռանում, հասնում օտար ափեր: Կրկին Բոսֆոր, ի՞նչ կա, ի՞նչ են կորցրել: Ու, այլ ել չզսնելով, դասախանում է գրի էջերում «Հայկական

գաի Արեւաճ Ավազյանն իր ավագ ընկերորդ բնութագրում է որմես հմուտ գրական միջավայր ստեղծող, կրակի ղես այրվող անճաճարություն, որն իր խոճոր դերը կատարեց ոչ միայն հայ երիտասարդության համար «Գարուն» անագի հիմնադրումով, այլեւ հայ մեակրոյթի համար առհասարակ: Մարգո Դուկասյանի, Սուրեն Մուրադյանի, Գետրոյ Հայրապետի, Վահե Պողոսյանի հուճերում Վարդգես Պետրոսյանը մնացել է որմես զգայուն հոգի, որն անչափ ոգվար էր տանում սփյուռքի բազմազան կույսակցությունների դայաճար միմյանց դեմ եւ որին ականաճես եղավ նաեւ իր հայրենիում: «Ազգի համար բախտոճող հարցերում Վարդգեսը միճ կանգնած էր մեր քիլունին, իր ելույթում ասաց բանաստեղծուհի Սիլվա Կաթուղիկյանը, նրա անունով եւ փողոց, եւ դրոյց ղեսե՞լ անվանել: Նրա հիմնադրած «Գարունը» մեր ժողովրդի համար կմնա ինչպես «Հյուսիսափայլը», ինչո՞ւ չէ «Մեակրոյթ»: Եվ այսօր Վարդգեսի նման ես եմ ուզում ասել՝ այն մեծահարուստ հայը, որն իր կողմին չի տեսնում հացի կարոն ծերերին, տես ու գրիչ, դասագիր լուճեցող երեսուններին, բող իր սան դասից չկախի Արարատների գունավոր լուսանկարը, բող մոռանա, որ Կոմիտասը երեսուն է»:

Վարդգես Պետրոսյանի ղեսները բեմադրվել են երեսունյան բարսուններում: Գրողի 50-ամյա հոբելյանի օրը Աճարակի բարսունի բեմում ներկայացվեց «Չադրած տարիները»: Իսկ սահ հուճ-երկունի ընթացումը Պասանի հանդիսաճեսի ղեսական բարսունը (գեղարվեստական ղեսակաճար՝ Հակոբ Դաճարյան) բեմադրեց «Դեղատուն Անին», այն վերանվանելով «Նամակներ» դասանկան կայադաններից»: Երկունի ավարտին իր ճորհակաճարական խոսքը ներկայեցին ուղղեց գրողի դուճը՝ Արմինե Պետրոսյանը, «Ինճ մի դաի բվաց, ղես հայրա նույնպես ներկա է, նրա փոխարեն նույնպես ճորհակաճարություն Աճարակի ֆաղափարեթե, ծարսարադես Հայրապետ Դաճարյանին, բող մասնակիցներին»:

Տայ նկարչի գուճահանդես Մոսկվայում

Յուրս ու անհաղորդ Հյուսիսի սան ու ցածր երկունի սակ, ցրված ու աղոճ լույսի մեջ աղող, այսօր արդեն իր 60-ին հասած տաղանդավոր նկարիչ Վիկտոր Ավակիմյանը Հայաստանի բզգացումն ու ընթանումը, իր հիճորություններն ու ադրումները մոսկվայան իր արվեստանոցի անճուկ դասերի մեջ վերաճում է մեկը մեկից գուճեղ, մեկը մեկից գեղեցիկ կսավներին: «Նրա նկարչությունն իրավ արդիական է: Վիկտոր Ավակիմյանն իր մեթոդի ծաղկմանը հասած անկրկնելի նկարիչ է», վկայում է մոսկվայան հայսնի արվեստաբան Բորիս Էլյուսինը:

ՅՈՒՐԵՆ ԽՈՍՏՈՍՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Համահայկական խաղերի մասնական համագումարը եզրափակվեց

Սփյուռքի ու Հայրենիքի մասնաժամանակները մեծ առաջին անգամ հայ մարզական միությունների և Երևանում 1999 թ.-ին համահայկական առաջին խաղերի կազմակերպման հարցով:

Այս անգամ էլ այսօրիսի խաղերի հղացման գաղափարը մասնավորապես էր... Արցախի ազնվական տնային Երևանում 1999 թ.-ին համահայկական առաջին խաղերի կազմակերպման հարցով: Այս անգամ էլ այսօրիսի խաղերի հղացման գաղափարը մասնավորապես էր... Արցախի ազնվական տնային Երևանում 1999 թ.-ին համահայկական առաջին խաղերի կազմակերպման հարցով:

Վեհափառ հայրաժողովը ընդունեց այսօրիսի անհատական խաղերի մասնական համագումարը: Վեհափառ հայրաժողովը ընդունեց այսօրիսի անհատական խաղերի մասնական համագումարը: Վեհափառ հայրաժողովը ընդունեց այսօրիսի անհատական խաղերի մասնական համագումարը:

իր եւ Հայաստանի կառավարության գործառնությունը, անմիջական օգնությունը համահայկական առաջին խաղերին: «Արմենիա» հյուրանոցում համագումարի փակման առթիվ կազմակերպվեց մամուլի ասուլիս, որին ներկա էին Հայաստանի զանգվածային լրատվության ներկայացուցիչները: Պատկերավորապես ընթացող միջոցների աշխատակիցները բավարարողաբար ասացան ինչ-որ բան 1997 թ. աշնանը գումարված առաջին համահայկական խաղերի համագումարի, այնուհետ էլ 1999 թ.-ի խաղերի մասին:

Համագումարի մասնակիցներին ընդունեց ընդունեց նաեւ Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի, սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարար Արմեն Ամբասյանը: Համահայկական խաղերի նախագահ, ղեկավար Ալեն Սելիֆ-Շահնազարյանը մեծարգո նախարարին զեկուցեց համագումարի աշխատանքների ու որոշումների մասին, այն կարևոր նշանակություն ունի միայն Հայաստան-Սփյուռք-Արցախ կառուցման հարցում, այն էլ Հայաստանի սնտեսության և մասնավորապես զբոսաշրջության զարգացմանը:

Պարոն Ա. Ամբասյանը առաջարկեց համահայկական առաջին խաղերը վերածել մեր ժողովրդի մշակութային, մարզական և ազգային մասնական մեծ անհատական մի փառաստանի, որին իրենց մասնակցությունը են բերելու նաեւ Հայաստանի մշակույթի, արվեստի ու գրականության ակադեմիայի ղեկավարը: Մեծարգո նախարարը խոստացավ

Նույն գիտերը, մասնակցությամբ Հայաստանի էստրադային ու սիմֆոնիկ երաժշտության ասոցիացիայի, սեղի ունեցավ հրաժեշտ համերգ և ճակատագրի ի մասին Սփյուռքի, Հայաստանի ու Արցախի մասնակցություններին, համագումարի փակմանը: Մասնակցությունը վերջին և մամուլի լրատվության Առաջին անգամ Հայաստանի էստրադային ասոցիացիայի Հակոբյանի կազմակերպմամբ հնչեց 1999 թ. Երևանում կայանալիս համահայկական խաղերի հիմնը, որը ընդունվելու էր արժանապատիվ և ընդունվելու էր արժանապատիվ և ընդունվելու էր արժանապատիվ:

ՀԱՄԻ ՄՈՒՍԵՐԱՍՄԵՐ Համահայկական խաղերի մամուլի ղեկավար

ՄՈՒՍԵՐԱՍՄԵՐ

Վասակավոր մարզի երկրորդ հուլիսյան համագումարը

Այսօր Նորազգվածի սուսերամարտի մասնագիտացված դպրոցում կնքվեցին Հայաստանի և Ռուսաստանի վասակավոր մարզի Ալբերտ Գրիգորյանի երկրորդ հուլիսյան համագումարը, որին կնքմանակցեցին Հայաստանի և այլ երկրների վեներաբլ սուսերամարտիկներ:

Երեկ համարակցական սպորտաշրջանում հանդիպում անցկացվեց ժամանակ հյուրերի հետ, որոնց ներկայացրեց սուսերամարտի մասնական մարզի Ռոմեն Սահակյանը: Օլիմպիական խաղերի եռակի չեմպիոնուհի Գայինա Գորոխովան լեզու, որ Գրիգորյանը այն եզակի մասնագետներից է, որն ստեղծել է իր դպրոցը, նա սիրված մարզիչ էր ոչ միայն Հայաստանում, այլև՝ Ռուսաստանում: Գրիգորյանի ասաները հիշում են նրան և հուլիսյան համագումարը անցկացնում: Մոնթեալի

օլիմպիական մասնակցի, Իրանի բազմակի չեմպիոն, այդ երկրի երիտասարդական հավաքականի մարզիչ Սերժիկ Ասատրյանը, ընդհանրապես հայտնելով հրավերի համար, ասաց, որ իրեն բավա է վիճակվել մի ֆանի անգամ հանդիպել անվանի մարզիչի հետ, և այդ հանդիպումներն իրեն բավ են եղել: Հանդիպմանը մասնակցում էր նաև Ալբերտ Գրիգորյանի առաջին ասաներից մեկը Լյուդմիլա Շչեբրիցը (Հյուսիսային Օսեթիա):

Մտախոհ է, որ հուլիսյան համագումարում կմասնակցեն հյուրեր Վրաստանից: Հավանաբար երեւան կգան նաև խորհրդային հայտնի սուսերամարտիկներ, աշխարհի օլիմպիական չեմպիոններ Վլադիմիր Նազիմովը (ՍՄՄ), Գրիգորի Կրիստ (Ռուսիան) և ուրիշներ...

ՃՈՒՍՏԱՆԸ

Պատկերների առավելությունը

ՀՀ ֆուտբոլի առաջնության բարձրագույն խմբի կենտրոնական խաղն, անուշաբաթ, «Արարատ»-«Երեւան» հանդիպումն էր: Խաղակազմը «բարեխառ» չգտնվեց արարատցիների համար: Արդեն 7-րդ րոմեին Ս. Եսայանի վայր գցելու համար մրցավ 4. Նալբանդյանը նշանակեց ռուսականի հարված, որը հասկանալի իրազեց Ռազմիկ Գրիգորյանը: Քիչ անց Հ. Տեր-Պետրոսյանի հարվածից հետո Հ. Արսենյանը գնդակը մղեց անկյունային: Դրանից հետո նախաձեռնությանը չիբեցին «Արարատ» ֆուտբոլիստները: Սկսեցին էր, որ նրանք արդեն հարցադրվել են օրեր առաջ «Կոմիտասի» կրած դարձույթի հոգեբանական արգելիչ: Սակայն նրանց ֆուտբոլիստները չհիշեցին Ռ. Նազարյանը, Հ. Բաբայանը, Ա. Գալստյանը:

Կողմերի հնարավորությունները հավասար են: Կարծում են, կհարթի այն թիւն, որն ավելի առնադիր կգործի և կկարողանա օգտագործել ստեղծած գոյակի ռեալ դրոշմը, - խաղի ընդմիջման ասաց «Արարատ» ֆուտբոլիստ Հակոբ Սևրյանը: (Վերջին օրերի վիրահատումից ու աղախիմումից հետո հանդիպմանը ռեզուլտատ էր սրբությունը: Ընդմիջումից հետո կրկին գնդակին ավելի բաս էին սիրում դաշտի սերերը, բայց սարածախյին առավելությունը գոյակի վերածելու նրանց ջանքերը մնում էին անարդյուն: Իսկ ահա «Երեւան», ընդհանրապես Սալախի անկասելի հարվածի, հաշիվը դարձրեց 2-0: Թվում էր, թե հանդիպման էլն արդեն վճռված է, մանավանդ որ ավարտին մնում էին հազված րոմեներ: Սակայն կորցնելու ոչինչ չունեցող արարատցիներն ուժեղացրին ճնշումը մրցակցի

դարձապես: Ի վերջո նրանց հաջողվեց հավասարեցնել հաշիվը՝ 2-2: Գոլերի հեղինակ դարձան Կարեն Բաբայանը (85 ր.): և Արտուր Մինասյանը (88 ր.):

«Հրազդան» մարզադաշտում միմյանց հետ մրցեցին «Փյունիկը» ու «Արարատը»: Առաջին խաղակեսում հաշիվը բացեց փյունիկից Մուսե Ավետիսյանը: 72-րդ րոմեին այն կրկնադարձեց Ա. Շահգեղյանը: Չանցած 5 րոմե վարդան Մինասյանը «Արարատի» ֆուտբոլիստներին բորոզ անգամ ստիպեց խաղը վերսկսել դաշտի կենտրոնից: Հյուրերը համառություն դրսևորեցին և խաղավարից ինչ ասաց Մատուս Գրիգորյանին հաջողվեց թրջել հաշիվը՝ 3-1: Միանձնյա առաջարկ «Հրազդան» Գյումրիում անսովոր 10-0 հաշվով առավելության հասավ «Լոռիի» նկատմամբ:

Արարատի «Ցեմենտ» ընդունել էր «Կոստայի»: Գրանցվեց 2-1 հոգուս դաշտի սերերի:

ԱՐԱՐԱՏ, ԳՍԱՐԱՏԱՆ

Երգագարային աղյուսակը հոկտեմբերի 7-ի դրությամբ	Ի	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. «Հրակ»	11	7	4	0	32-3	25
2. «Փյունիկ»	10	7	2	1	28-7	23
3. «Ցեմենտ»	10	6	2	2	15-10	20
4. «Երեւան»	10	5	2	3	17-13	17
5. «Երեւան»	9	4	4	1	16-7	16
6. «Արարատ»	8	3	4	1	14-8	13
7. «Կոսայի»	11	2	4	5	19-18	10
8. «Արարատ»	11	2	2	7	6-18	8
9. «Գվին»	10	1	2	7	9-33	5
10. «Լոռի»	10	0	0	10	2-41	0

Երբ կանցկացվի նոր հանդիպումը

«Ստարակ»-«Սյուն» հանդիպումից հետո, որն ավարտվել էր 2-2 հաշվով և 1/16 եզրափակիչի ուղեգիր սվել մոսկվացիներին, Կլեյմենտին Կլեյմենտինը ղեկավարությունը դիմել էր ՌԻՖԱ-ին, նշելով, որ Մոսկվայի «Լոկոմոտիվ» մարզադաշտի ֆուտբոլային դարձույթների չափերը չեն համարադասարանում դաշտային մրցակցի:

ՌԻՖԱ-ն, լնելով թողոքը, որոշեց

«Ստարակ» ակումբին ռուզանել 10 հազար Եվրոյանական ֆրանկով: Չեղյալ համարվեց նաեւ դաշտային խաղի արդյունքը և որոշվեց, որ մինչև հոկտեմբերի 15-ը թիւնը թեթ է կրկին հանդիպում: Ընդ որում, Եվրոյանական դաշտային դաշտային (40 հոգի) Մոսկվա գնալու հետ կապված թողոք ծախսերը թեթ է հոգան մոսկվացիները: Իսկ դա մոտավորապես կկազմի 100 հազար դոլար:

Յուրաքանչյուր հավակնում է ՖԻՖԱ-ի նախագահի դաշտային

Չեխիկոն վերջին անգամ անցկացվեց ՌԻՖԱ-ի 8-րդ արտադրական համագումարը: ՌԻՖԱ-ի ղեկավար Եվգեն Լենարտ Յուրաքանչյուրը այնտեղ հայտարարեց, որ մտադիր է դաշտային ՖԻՖԱ-ի նախագահի դաշտային համար: Ինչուեւ ինչու էլ, այդ դաշտային 1974 թվականից զբաղեցնում է ջրաղիլիցի առեւտրական և նախկին ջրաղիլի ժողով Ավետիսյանը:

Եկող ժողովը ամառը ՖԻՖԱ-ի նախագահի ընտրություններ են անցկացվելու: Ավետիսյանը այդ ժամանակ արդեն կլինի 82 տարեկան և, բնականաբար, նրա հետաձգված ժամանակն է: Ամենահարմար թեկնածուն Լենարտ Յուրաքանչյուրն է, որն այժմ ընդամենը 65 տարեկան է: Նա շատ երիտասարդ ընթացում է, որ 1998 թ. ընտրությունները կարող են լինել իր վերջին հնարավորությունը: Յուրաքանչյուրը զգալի աշխատանք է կատարել ՌԻՖԱ-ի նախագահի դաշտային: 1990 թվականից նա ղեկավարում է ՌԻՖԱ-ն և 7 տարում բասրան է արել, որոշակի ֆուտբոլի եվրոպական կազմակերպությունը ան-

րադիվի, դառնա առավել ազդեցիկ ու հեղինակավոր: Յուրաքանչյուրն ՌԻՖԱ-ն սկսեց եվրոպական Չեմպիոնների լիգայի մրցախաղեր անցկացնել և չափազանց բարելավեց իր ֆինանսական վիճակը: ՌԻՖԱ-ն նաեւ դաշտային լիգայի ՖԻՖԱ-ի հնազանդ կամակառուցող: Յուրաքանչյուրը ձգտում է, որ ՖԻՖԱ-ն հրաժարվի Ավետիսյանի բնորոշ թմադաշտային մեթոդներից:

ՌԻՖԱ-ի համագումարում լնարվել են այս արված ամառը հեղեղումներից առաջին օրոք եվրոպական դաշտայինների օգնելու, ինչուեւ նաեւ եվրոպայի դրոշմային աղյուսակներին բազմաթիվ աղաղակներ ֆուտբոլիստներ սված աֆրիկյան երկրներից նյութական օժանդակություն հասկացնելու հարցերը: Յուրաքանչյուրը ՌԻՖԱ-ի կողմից առաջարկել է երիտասարդական թիւների խաղերն անցկացնել արհեստական խոստածածկի վրա, ինչուեւ նաեւ խաղադաշտերից հանել երկաթյա ցանցամաղերը, եթե դա չի վնասում անվանազանի համակարգին:

Ավստրալիայի նվազագույն հովանանս Բադրամյանի ծննդյան 100-ամյակին

Հոկտեմբերի 18-ին ՀՀ ավստրալիայի և ավստրալիայի ֆեդերացիան անցկացնելու է մարտի 7-ի հանդես Բադրամյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված մեծ ճոճակատություն: Ավստրալիայի կազմի Հանրապետության հրատարակիչը: Այն անցնելու է Աեսալի-Հոկտեմբերյան-Էքսիմոն երթուղով և վերջնազիծը 17:00-ին հասնելու է կրկին Հանրապետության հրատարակում:

ՀՀ ավստրալիայի և ավստրալիայի ֆեդերացիայի նախագահ Ալիսի Փիթոյանը շեղեկացրեց, որ միջոցառման ազակցում են դաշտային խաղերի նախարարությունը, ՀՀ-ում գործող սարքեր ֆիլմաներ, դաշտային մարզական սեխիկական ընկերությունը, իսկ գլխավոր հովանավորն է

հայկորեական «Հոնդայի» ֆիլման: Մեկնարկի մասնակիցներն են Հայաստանի 70-ից բարձր սարիի նախագահ մրցանակակիրներ (ոմամբ դաշտային մասնակիցներ), ԽՍՀՄ նախկին չեմպիոններ Գրիգոր Տրեմանյանը, Հարություն Հարությունյանը, Էդուարդ Սրաթիոնյանը, Վոլոդյա Այվազյանը, Զավեն Փիլոսյանը, Մարտին Հովհաննիսյանը, Տիգրան Տիգրանյանը, Միլայել Սիրադեղյանը, Ժիրայր Ասատրյանը և այլոք, ինչուեւ նաեւ Վրաստանի 60-ից բարձր սարիի նախագահ ավստրալիկներ:

Պրն Փիլոսյանը լեզու, որ ավստրալիայում անցնելու է նաեւ վերջ նշված օրացանների գլուխներով և խնդրեց ընկերներին ցուցաբերել ծայր առաջին զգուսավորություն

Հույսեր և իրականություն

Անտրապոլի վախճան ունեցավ անհիկան Աշխատիկ Սիթիում Երաթ օրը կայացած մարտ Ժամեր Բադրամյանի ընդամարտիկներ Լենոն Լուիսի և Անջել Գոլոսայի միջև: Լեն Գոլոսան, որն արդեն մի ֆանի սարի ընկալում է ԱՄՆ-ում, նախկինում արդեն երկու անգամ որակազրկվել էր մենամարտի կանոնները խախտելու համար: Այս անգամ նա հույս ուներ հարթել աշխարհի չեմպիոնի կոչում կրող իր մրցակցին և այնուհետեւ մրցել մեկ այլ վարկածով չեմպիոն Էվանջել Գոլոսայի հետ: Ավադ... Արդեն իսկ առաջին օտանդի երկրորդ րոմեին Լուիսի հզոր հարվածից հետո Գոլոսան հայտնվեց նոկաուտի վիճակում: Իսկ հանդերձարանում նա կրկին կորցրեց գիտակցությունը: Բռնցքամարտիկին անհաղաղ տեղափոխեցին հիվանդանոց:

Ա. Ա.

